

214.

1474

744 (1)

~~214~~ 214
C

1414

Summala Rou
Innimesse iggawesfest õnnistusfest:
ehf

L ü h h i k e n n e

O p p e t u s,

Ruida innimenne on

I. Summala sarnatseks lodud,

II. Patto sisse langenuid,

III. Pattust ärrapeästetud
ning kalliste lunnastanud, ja
mil wiisil temma.

IV. Sest kallist ärralunnas-
tamisfest peab kasso sama,

Et iggamees woib lühhidelt runda.

Ruida temma peab

õiete uskuma,

waggaste ellama, ja

iggaweste õnsaks sama:

Rüsimiste ja Kostmistega üllespandud,
ja pühha kirja sannadega
kinnitud ja ärrafelletud.

JESUSSE Rimmel.

I. Dypetus.

Kuida Jummal innimest on lonud.

I. Küssiminne.

Kes on taewa, Ma, merre, ja keik, mis seäl sees on, lonud nina tännini hoidnud?

Kostminne. Kolm: ainus Jummal, Issa, Poeg ning vühha Waim.

1 Mos. 1, 1. 2. 3. Algmisesses loi Jummal taewast ja maad; ja se Ma olli tühhi ja paljas, ja pimmedus olli süggamusse peäl, Ja Jummal Waim olli lähtitamas mee peäl; Ja Jummal ütles: Sago walgus; ja walgus sai.

33 Paul. 6, f. Jehowa sanna läbbi on taewad tehtud, ja temma su Waimo läbbi keik nende wäggi.

II. Mitme päwaga loi Jummal keik, mis on lodud?

Kue päwaga. Esimeses päwal loi Jummal se walgusse; teisel taewa; kolmandamal lahutas Jummal se ma merrest ärra, ning loi ma peäl keik süggust rohto ja puud; neljandamal päwa, ku, ja need tähhäd; wiendamal, keik süggused kallad ja liinud; kuendamal, keik süggused lojused, ussid, maud, ja wimalse innimesse. 1 Mos. 1.

III. Kuida loi Jummal innimesse?

Mulla tükkist loi Jummal innimesse, Adam nimmi, ja temma naese Adama külje luust; Ewa nimmi.

1 Mos. 2, 7. Ja Jehowa Jummal walmistas sedda

sedda innimest, mis põrm on, nullast, ja puhhus emma ninnasse ellawat õhko.

IV. Misfuggune olli innimenne omma esimesse lomisse polest?

Temma olli Jummal omma Loja sarnane.

I Mos. 1, 26. 27. Ja Jummal ütles: Tehtem innimest ennaste nõo järrele ennaste sarnatseks, et nemmad walitsewad üle kallade mis merres, ja üle lindude mis taewa al, ja üle lojuste, ja keik üle se Ma, ja keik üle romajatte, mis Ma peal romawad. Ja Jummal loi se innimesse omma nõo järrele, Jummal nõo järrele loi ta tedda; mehheks ja naeseks loi temma neid.

V. Kuida olli innimenne Jummal sarnane?

Nenda et ta olli pühha, õige ja õnnis ilmima pattota ja waewata.

Ewes. 4, 24. Ja teie peate ennaste peäle wõtma sedda uut innimest, kes Jummal sarnatseks on lodud tõssise õigusse ja pühhitsusse sees.

VI. Kuhho panni Jummal innimest, kui ta tedda sai lonud?

Jummal panni tedda Edeni ehk paradisi aeda, et temma sedda piddi harrima ning hoidma.

I Mos. 2, 15. Ja Jehowa Jummal wõttis se innimesse, ja panni tedda Edeni aeda, sedda harrima ja sedda hoidma.

VII. Mis kasko andis temma temmale?

I Mos 2, 16. 17. Ja Jehowa Jummal kaskis innimest ja ütles: Keikist aia puist woid ja

Kül süa; agga sest hea ja kurja tundmisse puust ei pea sa mitte söma; sest mil päwal sinna sest sööd, pead sa surma surema.

II. Öppetus.

Kuida innimenne on patto sisse langenud.

I. Agga ons innimenne se hea ja õnna ello sisse ehk Jummalala sarnatset's jänud:

Ei olle mitte jänud; sest temmia kautas sedda õnne ärra kurrati pettusse ja kawwalusse läbbi.

II. Kuida pettis kurrat innimest?

Temmia tootas temmale kawwalaste suremat torrust, ja eestitas tedda se läbbi, et ta Jummalat ja temmia kässo-sanna mahhajattis, ja kurrati sanna wöttis kuulda.

I Mos. 3, 1-7. Agga maddo olli kawwalam kui leik ellajad mis wälja peal, mis Jehowa Jummal olli teinud ja se ütles naese wasto: Kas se on, et Jummal sedda öölnud? teie ei pea ei ühbestki rohho aia puust söma. Ja naene ütles mao wasto: Kül meie söme rohho aja pu wiljast; Agga selle pu wiljast, mis leik aeda, on Jummal üttelnud: teie ei pea mitte seest söma egga temmasse puutma, et teie ärra ei surre. Ja maddo ütles naese wasto: Teie ei pea mitte surma surema. Sest Jummal teab, mil päwal teie sest söte, et teie silmad siis lahti sawad ja sate kui

Jum

Zummal, ja tunnete head ja kurja. Ja se naene naggi, et se pu hea olli roaks, ja et ta filmadele himmo teggi, ja et se pu olli armas, et ta pididi targaks teggema; siis wottis ta temma wiljast ja söi, ja andis ühtlase ka omma mehhele ja temma söi. Siis said nende mollematte filmad lahti ja tundsid ennast allasti ollewad: ja nemmad õmolesid wigi, lähtä kofko ja teggid eunestele põlled.

III. Ons siis innimenne se patto läbbi sure hädäda sisse sattunud?

Jah, temma on isseennast ja keik omma suguwõõsja keigesurema hinge ja ihho hädäda sisse saatnud.

Nom. 3, 10. 11. 12. Nenda kui kirjotud on: ei olle kes õige on, ei ühteainustki; ep olle sedda kes moistab, polle sedda kes. Zummalat õiete otsib; nemmad on keik kõrwale läinud nemmad on ühtlased kõlwatumaks sanud, ei olle sedda kes head teeb, ei olle ühteainustke. 14 Paul. 3. s.

IV. Mis suguse hädäda sisse on nüüd keik innimesed hinge polest sanud?

Se sure hädäda sisse, et nemmad ommast wäest ei kolba ühtige head teggema agga ussinad ning walmis on kurja teggema.

Erwes. 4, 18. Kes ommas meles pimmedaks sanud, ja on laugel Zummalala ellust ärra se rummalusse pärrast, mis nende sees on, nende südäde kowadusse pärrast.

V. Misfugguse hädda sisse on nemmad
ihho polest sanud?

Et nemmad nüüd on többised, häddas,
waewas ja surrelikkud.

1 Mos. 3, 19. Omma palle hiagi sees pead sa
leiba söma: senni kui sa jälle mullaks saad, sest
sest sammast olled sa woetud. Sest sinna olled
põõrm ja pead jälle põõrmuks sama.

VI. Misfuggused on nüüd keik innimesed
patto pärrast?

Nemmad on wihha ja surma lapsed,
se on Jummalala wihha ja iggawesse põr-
go pina wäärt.

Rom. 5, 12. Otse kui ühhe innimesse läbbi pat-
to ma ilma sisse tulnud, ja patto läbbi surm: nen-
da on ka surm keikide innimeste sisse läbbilainud,
kelle ühhe sees nemmad keik on patto teinud.

VII. Kas woiwad innimesed nüüd isseem-
nast sest häddast peästa?

Ei woi mitte, sest nemmad ei woi isse-
ennesest mitte omma hinge hädda öiete
tunda egga sest lahti sada.

Joan. 9, 40. 41. Ja monningad neist Bari-
seridest ütlesid Jesusse wasto: Kas meie ka pim-
medad olleme? Jesus ütles nende wasto: Ollek-
site teie pimmedad, siis ei olleks teil mitte patto, ag-
ga et teie nüüd ütlete: meie näme, siis jääb teie pat.

Rom. 7, 24. Oh minna willets inimenne! kes
peästab mind sellesinnatse surma ihhuist? Ewes.
4, 18. Ebr. 2, 15. Ap. T. 28, 26. 27.

III. Öppetus.

Kuida innimenne on pattust ärra-
peästetud ja kalliste lunnastud.

I. Öns Jummal tahtnud, et innimenne pid-
di patto sisse jäma ja hukka sama?

Ei olle Jummal sedda mitte tahtnud,
ta tahtis, et innimenne pididi pattust peäs-
ma ja önsaks sama.

Esef. 33, 11. Mi töeste kui ma ellan, se on Is-
sanda Jehowa sanna: mul ep olle head meelt sel-
le surmast, kes öäl, waid sest: kui se, kes öäl on,
pörab omma tee peält, et ta woiks ellada. Pöör-
ge ümber, pöörge ümber omma kurja tede peält; sest
mikspärrast tahhate teie surra, oh Israeli suggu.

2 Peet. 3, 9. Jummal on pitka melega meie was-
to, ja ei tnhha mitte, et monned peawad hukkamin-
nema, waid et keik peawad meleparrandamist
kätte sama.

II. Mis läbbi on Jummal seddasinnast omma
armo tahtmist pattuse innimesele tootanud?

Se läbbi, et ta on tootanud omma ain-
sa Poia läkkitada Lunnastajaks ning Ön-
nisteggiaks.

1 Mos. 3, 15. Ma tahhan wiwha:waeno tösta
sinno ja naese wahhele, ja sinno seemne ja tem-
ma Seemne wahhele; Sesamma peab so pea röhs-
huma, ja sinna wöttad temmale kanda röhhuta.

1 Mos. 22, 18. Ja sinno Seemne sees peawad
keik ma ilma rahwas ennast önnastama. Ka-
lat. 3, 8.

III. Ons Jummal omma tootusse sanna tõeks teinud?

Jah on omma tootusse sanna tõeks teinud, ja omma Poia seie ilma sisse laskitanud.

Kal. 4, 4. Kui aeg täis sai, laskitas Jummal omma Poega, et ta piddi naesest sündima ja lāsso alla sama; et temma neid, kes lāsso al ollid, piddi ärralunnastama et meie piddime laste õigust sama.

IV. Kuida on Jummal Poeg seie ilma sisse tulnud?

Temma on pühast Waimust sadud, ja neitsist Mariast ilmale todud.

Luk. 1, 25. Ja se Ingel wastas ja ütles temmale: Pühha Waim peab so peäle tulles ja keigekõrgema wäggi so ülle warjama: sepärrast peab ka se pühha mis sünnust sünnib, Jumala Poiaks hütama,

V. Mis on Jummal Poia ehk meie Lunnastaja nimmi?

JESUS KRISTUS.

Matt. 1, 21. Temma peab ühhe poia ilmale tooma, ja sinna pead temmale nimme pannema Jesus, sest temma peastab omma rahwast nende pattudest. Joan. 1, 42.

VI. Mis on Jesus Kristus omma ollemise polest?

Tõssine Jummal ja tõssine innimenne.

Rom. 9, 5. Kelle pärralt wannemad on, ja tallest Kristus tulles lihha polest, kes on ülle keidide Jummal, kidetud iggaweste, Amen.

VII. Kuida piddi meid Jesus Kristus kurrast, pattust ning surmast päästma?

Temma piddi meie pattud ennese peäle wõtma ja kandma. Joan.

Joan 1, 29. Teisel päwal näab Joannes Jesusse enne se jure tullemad; ja ütleb: Wata, se on Jummalal Tall, kes ma ilma patto ärrakannab.

Esa. 53, 4. Tõe te, meie haigudsed on Temma enne e peäle wõtnud, ja leit meie wallo kannud, agga meie arwasime tedda temma ennese sü pärrast wiggasels tehtud, Jummalast peksnud ja waewatud ollemad. 2 Kor. 5, 21.

VIII. Misga on temma meie patto süüdmaksnud?

Omme falli werre ja surmaga.

1 Petr. 1, 18. 19. Ja teie teate, et teid ei olle kadduwatte asjadega, ei hõbbega egga kullaga lunnastud teie tühjast ellamisest, mis teie ollete wannemist õppinud, waid Kristusse kui ühhe ilma wiggata ja puhha Talli falli merrega.

1 Tim. 2, 6. Kes ennast isse on annud lunnastamisest hinnaks leitide eest, et se ommal aial pididi üllestunnistadama. Matt. 20, 28.

IX. Ons Kristus Jesus surma sisse jänud?

Ei olle mitte jänud, sest temma on surmust jälle üllestõusnud, taewa lainud, ja istub Jummalal parremal kael.

1 Kor. 15, 3. 4. Sest ma ollen leitgeessite teile sedda annud, mis minna ka ollen sanud, et Kristus on surnud meie pattude eest kirjade järrele, ja et temma on maetud, ja et ta on üllestõusnud kolmandamal päwal kirjade järrele.

Mark. 16, 19. Ja Jesusand, kui ta nendega sai rätinud, woeti ülles taewa ja istub Jummalal parramal polel.

X. Mis pärrast on Jesus Kristus taewa ehk omma au sisse läinud?

Et temma meie eest viddi palluma ja pühha Waimo meie andma.

Ebr. 7, 25. Sepärrast woib temma ka allati ja täieste õnsaks tehha neid. kes temma läbbi Jum-
mala jure tullemad, ja ellab ikka, seks et ta nen-
de eest pallub.

Rom. 8, 34. Kas se, kes woib hukkamoišta? Kristus on se, kes surnud, ja mis weel ennam kes ka üllesärratud, kes ka on Jummalaga parremal kael, kes ka meie eest pallub.

Joan. 16, 7. Agga minna ütlen teile sedda töt: se tulleb teile heaks, et minna ärralähhan; sest kui minna ärra ei lähha, siis ei tulle trööstia mitte teie jure; agga kui minna soan ärraläinud, tahhan minna tedda teie jure läkkitada. Ap. T 2, 33.

XI. Kas siis Jesus Kristus taewast jälle tulleb Jah tulleb nähtawal kombel kohhut moistma ellawatte ja surnutte peäle.

Ap. T. 1, 11. Gesinnane Jesus keik teilt on ülles-
woetud taewa, se peab tullemaga selsammal kombel,
kui teie tedda ollete näinud taewa ärraminnewad.
2 Tessol. 1, 6: 10. Ap. T 10, 42.

XII. Mis head on Jesus Kristus omma kan-
natamisse surma ja üllestousmisse
läbbi meie saatnud?

Temma on keik innimesed Jummalaga leypitanud, omma õigust ja pühha Waimo neile saatnud, ja sedda kohhut, et nemmad Jummalaga sees iggawesse õnne ja ilmalõp-
matta rõmo woivad sada.

2 Kor. 5, 19. Gese et Jummal olli Kristusse sees ja leppitas ma- ilma isse ennešega ärra, ja ei arwanud neile mitte nende ülleastmissest süüks; ja temma on meie šisse pannud ärraleppitamisse šaņa.

Ešaia 53, 1. Mo lullane, se Dige teeb paljo di-gešs se läbbi, et nemmad tedda tundwad, sest Temma kannab keik nende üllekohhut Joan. 17, 21. 24. Rom. 3, 25. 5. p. 1. 2. 8. 11. s. Kal. 3, 11. 1 Joan. 1, 3.

XIII. Rust öppime meie sedda keik?

Meie öppime sedda Ewangeliummist ehk armo- öppetussest.

Rom. 1, 16. Minna ei häbbene mitte Kristusse armo- öppetussest, sest se on Jummal wäggi onnistus: ešs iggaühhele, kes ussub, ni hästi Judamehhele esšite, kui ka Kraka mehhele. Gese Jummal äigus ilmutašse sellesamma sees ussust usko, nenda kui kirjotud on! Ägga se, kes ussust äige on, peab ellama.

XIV. Mis teeb Jummal Ewangeliummi läbbi

Jummal katsub ja pallub meid raskest, et meie peame temmaga leppima, se on: sedda lihha meelt, mis üšs waen on Jummal wasto, mahhajatma, ja keikist aiast, mis meie Ššsand Jesus Kristus meile on saatnud, ossa ja kasso wötma.

2 Kor. 5, 20. Meie pallume nüüd Kristusse assemel: Ändke ennast Jummalaga ärraleppitada. 1 Joan. 1, 3.

Kor. 1, 9. Jummal on ustaw, kelle läbbi teie ollete kutsusud temma Poia meie Ššsanda Jesusse Kristusse ossasamisšeks.

IV. Öppetus.

Mil wisil innimenne Jesusse Kris-
tuse lunnastamisest kasso saab.

I. Saxwad siis keik innimesed neist Jesusse
armo andist osfa ning kasso?

Ei sa mitte et kül Jesus neid keik on fals-
liste ärralunnastanud ja peästnud.

Matt. 7, 21. Ei sa keik kes minno wasto üt-
leb; Jesand, Jesand! taewariki, waid kes teeb
minno Jesa tahtmist, kes taewas on.

II. Mikspärrast ei sa keik sest kallist Jesusse
lunnastamisest kasso?

Sevärrast, et se surem hulik sedda pim-
medust ehk pattust ello ennam armastab,
kui sedda walgust ehk wagga ello.

Joon. 3, 19. Agga se on se hullamoistminne, et
Walgus on tulnud maailma sisse; ja innimesed
armastasid pimmedust ennam kui sedda Wal-
gust; sest nende teud ollid kurjad.

III. Kes need on, kes nenda temma kallist
lunnastamisest kasso ei sa?

Keik need, kes ühhe ehk mitme arwa-
likko patto sees jäwad ellama.

Kal. 5, 19. 20. 21. Arwoli kud on lihha teud,
mis on needsinnat'ed: abbiellorikminne, horus, ro-
jus, kimalus, woõra-jummala tenistus, noidus,
waen, riud, kadde wihha, wihhastelemis'ed, riid-
lemis'ed, lahkumis'ed, seggased öppetus'ed, kad-
dedus, tapmis'ed, liigiominne, prassiminne, ja
mis nende sarnats'ed on, mis minna telle enne üt-
len,

len, nenda kui minna ka enne ollen ütelnud, et need kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jummalariiki pärrima. Gal. 2, 10. 11.

IV. Kas siis need sawad kasso Jesusfest, kedda näitse agga peält waatjad, ollewad?

Ei sa mitte, kui nemmad seest pididi patused himmud armastawad, ja ilmalikko asjade eest enniam murret kandwad, kui omma hinge parrandamise eest.

2 Tim. 2, 5. Kellel on Jummalakartusse näggo, agga selle wägge salgawad nemmad ärra, ja neist lahku. Matt. 7, 22. 23.

1 Joan. 2, 15. Kui keige ma ilma armastab, selle sees ei olle mitte Issa armastus. Tit. 1, 16.

V. Kes siis sest kallist Jesusse lunnastamisest kasso sawad?

Need ükspäinist sawad ossa ja kasso, kes omma hinge hädda diete tundwad, ommad pattud süddamest kahhetsewad, mahha jätwad ja õige ussoga Jesusse omma aino Onnisteggia käest abbi otsiwad.

Mark 1, 15. Jummalariik on liggi tulnud parrandage meest, ja uskuge armo õppetust.

Esa. 1, 16-19. Peske ennast, puhastage ennast, soatke ommad kurjad teud mo silma eest ärra, seiske kurja teggemast: õppige head teggema, noudke, mis kohhus, soatke ülleannetumad õige teie, moistke kohhut waeste lastele, selletage leske naeste asjad ärra. Et tulge siis, ja selletagem ommad asjad issekeskes, ütleb Jehowa. Kui teie pattud on kui elle punnased rided, siis peawad

nem

nemmad ni walgeks sama kui lummi; kui nemmad punnased on, kui werre karwa rie, peawad nemmad ommeti walge willa sarnatseks sama.

VI, Misuggused armo aännid sawad need, kes nenda pattust pöörwad ja Jesusse sisse uskwad?

Nemmad sawad 1) sedda Jummalala armo, et nemmad ennast julgeste woiwad Jummalala lapsiks titelda.

Ewes. 1, 5. 6. Jummal on meile enne seädnud laste õigust Jesusse Kristusse läbbi ennese pole omma tahtmisse hea mele järrele, omma armo au litusseks, misga temma meid ennesele armsaks teinud, se armsa Poia sees

2) Pattude andeks-andmist; Ewes. 1, 7. Kelle sees meil on ärralunnastamine temma werre läbbi, pattude andeks-andminne temma armo riklust möda. 1 Joan. 1, 9.

3) Iggawest õigust; Bil. 3, 8. 9. Jätõeste miina arwan ka keik kahjuks minno Jssanda Jesusse Kristusse wägga kalli tundmisse wasto, talle pärrast ma keik ollen kahjuks arwanud, ja arwan sedda keik pühkmed ollewad, et ma Kristust woiksin kassuks sada, ja et mind temma seest leitakse, et mul ei olle omma õigust, mis käsjust tulleb, waid mis Kristusse ussu läbbi tulleb, se õigus, mis Jummalast tulleb usso läbbi.

4) Pühha Waimo; Ap. T. 2, 38. Peetrus ütles nende wasto: Parrandage meelt ja iggawiks teie seast laske ennast ristida Jesusse Kristusse nimme peäle pattude andeks andmissesks, ja siis peate teie pühha Waimo anni sama.

5) Iggawest ello; 1 Joan. 5, 11. 12. 13. Ja se on se tunnistus, et Zummal meile on iggawest ello annud, ja sesamma ello on temma Poia sees. Kellel se Poeg on, sellel on ello: kellel Zummal Poega ei olle, sellel ei olle sedda ello mitte. Sedda ollen ma kirjotanud teile, kes teie ussute Zummal Poia nimme sisse, et teie peate teadma, et teil iggawenne ello on, ja et teie peate uskma Zummal Poia nimme sisse. Joan. 17, 3.

VII. Kuida peab nisuggune waatga innimenne ellama, kui temma ni sured annid tah. hab otsani hoida?

1) Peab temma sedda, mis ta ristmisses on tootanud, kindlaste piddama, ja usso labbi Kristusse sisse jama.

1 Peet. 3, 21. Selle wastotahhendus se ristminne teeb meid nuud ka onsaaks, (ei mitte rojusse arasaatminne lihha pealt, waid hea siddame tunnistusse julge kussiminne Zummal kaest) Jesusse Kristusse ullestousmissesse labbi.

Joan. 15, 4. Jage minno sisse ja minna teie sisse: otsekui winapu oks ei woi wilja kanda isse ennesest, kui temma ei ja winapu kulge, nenda ka teie, kui teie ei ja minno sisse.

2) Peab ta puhha Waimo juhhatamisse jarrele ellama.

Rom. 8, 12. 13. 14. Separrast nuud, wensnad, ei olle meil wolggo lihha, et meie peaksime lihha jarrele ellama; sest kui teie lihha jarrele wottate ellada, siis peate teie surrema; agga kui teie Waimo labbi ihho teud wottate surretada, siis

siis peate teie ellama: sest ni mitto kui Jummal
Wimo läbbi juhhatasse, needsinna sed on Jum-
mala lapsed. Kal. 5, 28.

3) Peab ta jummalast sannast ja kallist
õhtosõma: aiast omma hingele ussu kin-
nitust saatma.

1 Pet. 2, 2. Simumstage otsego praego sün-
dinud lapsokessed sedda Jummalasanna sanna selget
pima, et teie selle läbbi woite kaswada.

1 Paul. 1, 2. 3. f. Wägga õnnis on se inni-
menne, kes ei käi õalatte nou järrel, egga seis-
pattuste tee peäl, egga itsu pilkiatte järre peäl;
waid kel hea meel on Jehowa kässo õppetusest,
ja mõtleb ta kässo õppetuse peäle õõd ja pä-
wad; siis on temma otsego pu, mis wee-
soonte ärristatud, mis omma wilja annab ommal aial,
ja kelle lehhed ei püddene, ja keif mis ta wõttab
tehha lähhab korda.

1 Kor. 11, 28. 29. Innimenne katsko isse en-
nast läbbi, ja nenda sõga temma sest leiwast, ja
jogo se karrika seest: sest kõlwato sõõb ja joob,
se sõõb ja joob isfeennesest nuhtlust, n. t. f. Ap-
Tegg. 2, 46. 47.

4) Peab ta walwama, ja Jummalat
keigest süddamest palluma.

1 Peetr. 5, 8. Olge kassinad, walwage sest
teie waenlane kurrat käib ümber, kui mõiraja
loukoer, ja otsib, sedda temma woiks ärraneel-
da, selle wasto seiske kindlaste uskus. Matt. 7,
7. 8.

5) Peab ta omma hinge waenlaste, se
on:

on kurrati, ma: ilma ja omma lihha himmo wasto wannema ja neid ärrawoitma.

Kal. 5, 6. 17. Käige Waimus, süs ei te teie mitte lihha himmo järrele: fest lihha himmustab Waimo wasto, ja waim lihha wasto, agga need-sinnatsed on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate. Ebr. 12, 4. 1 Joan. 5, 4 5. Ewes. 6, 10, 13. 1 Petr. 2, 11.

6) Peab ta süin ilmas keif willetsust ja risti kannatlikko söddamega kannatama.

Ebr. 10, 36. Kannatus lähhäb teile tar wis, et teie Zummala tahtmist tehhes woite tootust kätte sada. Sak. 5, 7 8.

VIII. Kas süs tössised risti-innimesed peawad süin ilmas risti ja willetsust kannatama?

Ja peawad kannatama.

Luk. 9, 23. Ja Jesus ütles keikile: Kui legi minno järrele tahhab tulla, se salgago isseennast ärra, ja wõtko omma risti iggapääw enne e peäle ja käigo minno järrel. 2 Tim. 3, 12. Ebr. 12, 8.

IX. Mitmesuggune on nende waggade rist ja willetsus?

Kahkesuggune, 1) se wäljaspidine, 2) se seestpidine rist ja willetsus.

X. Mis on se wäljaspidine rist ja willetsus?

Keif hädda, mis wäljaspidi nende peäle tulleb, kui neile üllekohhut tehhasse ja nende wagga ello teotakse. n. t. s.

Joan. 16, 1. 2. Sedda ollen minna teile räkinnud, et teie ennast ei pahhanda. Ja nemmad lük-
kawad teid koggodussest wälja; ka tulleb se tund,
et iggawks, kes teid tappab, mötleb ennast Jum-
malale melehead kui ühhe ohwriga teggewad.

XI. Mis on se seestpidine rist?

Seestpidine rist on se waew, mis inni-
menne wastopannes tunneb, kui pattu-
sed himmud ja mötled temma meelt wasto
seestpidi touswad.

38. Paul. 9. s. Ma rāgin omma üllekohhut
ülles, ma ollen murren omma patto pärrast.
Rom. 7, 24.

XII. Mikspärrast peawad need waggad ni-
suggust risti ja willetsust kannatama?

Sevärrast et nemmad peawad ikka
parremaks, pühhamaks, waggamaks ja
Kristusse sarnatseks sama.

1 Peet. 1, 6. 7. Teie peate wägga rõõmsad ol-
lema, kes teie nüüd pishud (kui se tarwis lähhab)
kurwad ollete monnesarnaste kiusatusse sees, et
teie usk, kui se saab läbbikatsitud, peab leitama
paljo üllema ollemast kui kuid, mis kaub, ja siis
li tulles läbbikatsutakse, kitusseks ja auuks ja
auustamisseks, kui Jesus Kristus ilmub. Ebr.
12, 10. Rom 8, 29.

XIII. Kas Jummal need waggad nende wil-
letsusse sees ka rõmustab?

Jah Jummal rõmustab neid jo siin il-
mas nende willetsuste sees.

2 Kor. 1, 3. 4. 5. Ridetud olgo Jummal ja meie Jofanda Jofusse Kr. stusse Jofa, se süddamelikko haastusse Jofa, ja keige trööstimisse Jummal, kes meid trööstib keige meie willetsusse sees, et meie woime trööstida neid, kes keigesugause willetsusse sees on, se trööstimissega, misga meid en did Jummalast trööstitakse. Gest otsego meil Kristusse kannatamisfi paljo on, nenda trööstitakse meid ka rohkeste Kristusse läbbi.

XIV. Kas need waggad wahhest keigest willetsusseft peastwad?

Jah, nemmad peastwad keigest willetsusseft, kui Jummal neid ühhe önsa surma läbbi siit ma-ilmast ärrakorristab a) wiimsel päwal surnust üllesärratab b) ja omma taewariki wöttab c).

a) Luf. 23, 43. Töest minna ütlen sulle: tänna pead sa minnoga Paradisis ollema.

b) Joan. 5, 28. 29. Tund tulleb, millal keif, kes haudada sees on, peawad temma, Jummalaga Joia, heäie kuulma ja wälja tullema, kes on head teinud, ello üllestousmisseks; agga kes on pahha teinud, hukkamoistmisse üllestousmisseks.

c) Matt. 25, 34. Süis wottab öölda kunnigas neile, kes temma parremal käel on: Tulgetenna, minno Jofa önnistud, pärrige sedda kunnigriki, mis teile on walmistud ma-ilmassaustamisest.

XV. Öns nemmad süis taewas keigest wae wast ja ristist lahti?

Jah, seäl on nemmad keigest waewast lahti

lahti, näwad Jummalat pallest palleste,
ning tundwad Jummalat sees ilmalõp-
matta rõmo.

Jlm. 7, 16. 17. Meil ei pea enam nälgä eg-
gä janno enam ollema; ei peage nende peäle
langema päike egga mingisuggust pallawat, sest
se Tal, mis lest au-järke on, peab kui karjane
neid hoidma, ja neid jubhatama ellawatte wee-
hallikatte jure, ja Jummal wõttab keik filma
pissarad nende filmist ärrapühkida.

Joh. 19, 25. 26. 27. Minna tean, et mo Lun-
nastaja ellab, ja Temma jääb wiimsesks pörmo
peäle seisma; ehl kül ussid mo nahhaga se da
lihha sawad ärrakorinud, süiski saan ma omma
lihha seest Jummalat nähha, tedda minna saan
ennesele nähha, ja minno filmad sawad tedda
nähha, ja mitte woõras. 1 Peetr. 1, 8.

2 Tim. 4, 18. Kül Issand mind ka peästab
keigest nende kurjast teust, ja aitab omma tae-
wasse rigisse:

Temmale olgo au iggaweste igga-
wessesks aiaks, Amen.

